

Hembegravningen på Västergården – ett minne för livet

Artikel till Göteborgs-Posten 041103

Ett sista farväl. Ritualerna runt den sista resan, begravningen, är djupt förankrade i vår kultur. Men friheten att utforma egna traditioner är också stor. Ingalill de Bruin tog hem sin döde far för att ha begravningsstunden hemma i trädgården.

Löven hänger skört. Det är en lördag i mitten av september och farsan ska komma hem. Klockan tolv knastrar det på den smala grusvägen. Den som tittar fram bakom sin gardin får syn på en svart Volvo med vita fransar. Det är Kent som kör och pappa är med. Han ligger i kistan.

Ingalill har inga kopplingar till kyrkan. Inte hennes far heller. När han dog visste hon inte hur hon skulle göra med begravningen. Hon vände sig till begravningsbyrån och fick svar att det finns många sätt att göra det på. Varför inte ta hem honom? Nu backar entreprenören Kent Karlsson in på hennes gårdsplan.

Under några timmar ska familjen och några vänner ha en stund tillsammans med pappa hemma i Ingalills trädgård. Bakdörrarna öppnas och båren dras ut.

– Har han gått ner i vikt? frågar ett av barnbarnen när de hjälps åt att lyfta pappa ur bilen.

Nej, man brukar inte gå ner, svarar Kent medan han ser sig om. En trasmatta ligger i en hög på förstukvisten och Ingalill gestikulerar och förklarar att hon inte visste att klockan var så mycket.

- Men farsan är van. Så är det alltid här, skrattar hon och pekar ut en liten backe under en tall där hon har tänkt att kistan ska stå.

Solen färgar stammen orange och asparna rister sina löv.

– Det blir nog fint, säger Kent.

Först provar dom att ställa kistan på en rostfri vagn som Kent har i bilen, men det var inte snyggt. Bosse, som är pappas namn, ligger i en enkel kista. Den är av masonit. Lappen med hans namn sitter vid fotändan. Nu hämtas i stället några gamla golvbjälkar från boden att ställa kistan på.

Det blir fint.

Kent ska komma tillbaka om fyra timmar. Kommer det många? undrar han när han stänger bakluckan. Begravningsentreprenören är den dödes beskyddare. Begravningslagen

säger att anhöriga ska ta hänsyn till den avlidnes önskan, med respekt för ”förrättningens helgd och allvarliga innebörd”. Ute i det svaga solljuset lämnas kistan ensam. Kent kör iväg och Ingalill går in och diskar.

När knastret från grusvägen försvinner blir det tyst. Kistan med pappa står ensam och väntar tills allt ska komma i ordning. Efter en stund dyker en granne upp. Hon bär ett rött tyg på armen. Jag tänkte att det kunde vara fint, säger hon och låter det flyga ut över kistan. Sedan sätter hon dillkronor och dahlior i en urna ovanpå. Så småningom kommer ett foto upp, föreställande Bosse med första barnbarnet i knä. Någon annan lägger ut skogspinnar som ett R – Resa. Plötsligt står en lättöl vid huvudänden. Kistan börjar allt mer likna ett offeraltare.

Bosse är död. Men timmarna hemma i trädgården är levande. ”Jag minns när han var ung, då ville han bli konditor. Han började som lärling, men när plåtarna skulle skrapas då hämtade han mig”, skrattar hans lillebror. Det hade Ingalill aldrig hört. Är det sant?

Det blir inga tal. Ingalill som bytt om till svart tunika sätter sig framför kistan på marken. Vännerna reser sig från kaffebordet och samlas runt kistan. ”Allting kan gå itu, ett hjärta kan gå i tusen bitar”, sjunger hon för sin pappa. Hon gråter. Höstens olvon lyser röda.

– Nu är pappa död. Nu har han gått hädan. Kolat. Kilat vidare. Kastat in handduken. Hur säger man? Hon tittar upp.

På trappstenen till huset har äldsta barnbarnet stått länge, till hälften bakom dörren. Framför sig har han morfar, redo för den sista resan.

– Satt skorna på hyllan, säger han plötsligt.

KARIN ASKBERGER

Bildtexter till hembegravning

Bildtexter: Kent och barnbarn bär kista

Kent Karlsson, Strömstads Begravningsbyrå, och den avlidnes barnbarn placerar kistan i en backe i trädgården.

Kista med ormbunkar

Den smyckade kistan hemma i trädgården. Platsen där kistan stått har senare blivit en minnesplats.

Ingalilla Jasmin tröst

Det var jobbigt att ordna allt detta, men det hade aldrig blivit samma spontana närhet vid en kyrklig begravning, tror Ingalill de Bruin,. Efteråt är hon tacksam för dessa minnen.

Kista och fika

Familj och vänner samlas och minns Bosse. Efter kremering kommer askan att spridas över ett vatten.

Spelar

"Allting kan gå itu, ett hjärta kan gå i tusen bitar." En låt som morfar gillade.

Minnesplats

Offeraltare. Minnet av pappa finns i backen där kistan stod. Den har omvandlats till en minnesplats där familjen tänder ljus.